Eduskunnan talousvaliokunnalle

Täydentävä vastine
27.11.2025

VN/16/2025-TEM-

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN TÄYDENTÄVÄ KIRJALLINEN VASTINE EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ HE 64/2025 VP JA PEVL 47/2025 VP

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriötä täydentämään kirjallisesti vastinetta 25.11.2025 viitteen mukaisessa asiassa. Työ- ja elinkeinoministeriö on ottanut selon asiantuntijoiden sekä perustuslakivaliokunnan lausunnosta ja esittää kunnioittavasti, täydentäen 24.11.2025 toimitettua vastinetta seuraavaa.

6 § 2 momentti (PeVL kohta 19)

PeVL **kohdan 19** mukaan ehdotettua 6 §:n 2 momenttia on täsmennettävä siten, että valtion talousarviossa päätetään vastaavasti kuin 6 §:n 1 momentin 1 virkkeen osalta momentin 2 virkkeen mukaisesti yhtiön varainhankintaansa varten ottamien valtion vastuulla olevien velkojen enimmäismäärästä, pykälässä olevan valtuuden puitteista ja tarvittaessa tämän jaottelusta erilaisia riskejä sisältävien varainhankinnan tapojen euromääräisten maksimien mukaan. Lisäksi 6 §:n 1 momentin toista virkettä on selkiytettävä siten, että sitoumuksen oikeudellinen luonne ilmenee pykälätekstistä yksiselitteisesti. Tällaiset 6 §:n 1 momentin toisen virkkeen ja 6 §:n 2 momentin muutokset ovat edellytyksenä 1. lakiehdotuksen käsittelemiselle jäljempänä valiokunnan päätösesityksessä sanotussa järjestyksessä.

TEM on tarkentanut 6 §:n 2 momenttia niin, että siitä käy ilmi varainhankinnan valtuuden jakautuminen pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen velkaan siten, että lyhytaikaisten velkojen pääomien määrä saa olla enintään 3 miljardia euroa 20 miljardista eurosta.
Lisäksi **TEM on tarkentanut** 6 §:n 2 momenttia niin, että siitä käy riittävän selvästi ilmi pääomaan liittyvät liitännäiserät niin, että yhtiöllä saa olla valtion vastuulla olevien velkojen pääomalle laskettavia korkoja ja riskien suojaamiseksi tarpeellinen määrä velkoihin liittyviä koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimuksia ja muita vastaavia suojausjärjestelyjä.

TEM tuo TaV:n tietoon, että Finnvera toteuttaa varainhankintaa antolainaustoiminnan rahoittamiseksi ensisijaisesti kansainvälisillä pääomamarkkinoilla. Finnvera pyrkii varmistamaan, että sen varainhankinta on lähteiden ja maturiteetin osalta monipuolista. Tärkeimmät varainhankinnan valuutat ovat EUR ja USD.

Nykytilassa pitkäaikaisista veloista pääosa lasketaan liikkeeseen 17 miljardin euron EMTN-velkaohjelman alla (Euro Medium Term Note Programme) ja lyhytaikaista varainhankintaa toteutetaan 3 miljardin euron ECP-velkaohjelman alla (Euro-Commercial Paper Programme). EMTN-velkaohjelman alla liikkeeseen lasketun velan nimellisarvo 30.6.2025 oli 11,3 miljardia euroa ja ECP-velkaohjelman alla liikkeeseen lasketun velan nimellisarvo 30.6.2025 oli 0,5 miljardia euroa.

Yhtiön varainhankintaa varten ottamat velat ovat tälläkin hetkellä valtion vastuulla velkaohjelmille annettujen erillisten valtiontakausten myötä. Tarkoituksena olisi jatkossakin hakea yhtiön varainhakinnalle valtion erillistakauspäätökset. Myöskään velkojen pääomalle laskettavien korkojen ja riskien suojaamisjärjestelyiden valtion vastuun osalta ei esitetä muutosta nykytilaan (Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä 443/1998, 8 a §).

Finnveran liikkeeseen laskeman velan ehdot ovat hyvin dokumentoitu velkakohtaisesti. Sijoittaja kantaa riskin velkakirjan markkina-arvon muutoksista, lähinnä korkotason ja Suomen valtion luottoriskitason muutoksista. Jos Finnveran maksuvalmius- ja/tai jälleenrahoitusriski realisoituvat, realisoituu samalla Suomen valtion takausriski Finnveran velkaohjelmille.

Finnvera arvioi sisäisesti toimintojen taloudellista pääomavaadetta. Taloudellinen pääomavaade huomioi kaikki olennaiset riskit suhteessa toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen ja käytetään yhtiön kokonaisriskitason seurannassa ja raportoinnissa. Finnvera raportoi taloudellisesta pääomasta johdolle, yhtiön hallitukselle ja TEMin omistajaohjaukselle. Taloudellinen pääomavaade lasketaan yleisesti käytössä olevilla riskimalleilla, joissa huomioidaan riskikohteiden tappion todennäköisyys ja tappion osuus maksukyvyttömyyden toteutuessa olevalle vastuun määrälle. Markkinariskien taloudellinen pääomavaade 31.12.2024 oli 236 miljoonaa euroa ja 30.6.2025 vastaavasti 289 miljoonaa euroa.

Taloudellinen pääomavaade riskilajeittain

	31.12.2024		30.6.2025	
Luottoriskit	2 617	90 %	2 455	88 %
Operatiiviset riskit	45	2 %	45	2 %
Markkinariskit	236	8 %	289	10 %
Yhteensä	**2 898**		**2 789**	

Ehdotus 6 § 2 momentti:

Yhtiön 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua varainhankintaa varten ottamien valtion vastuulla olevien velkojen pääomien määrä saa olla enintään 20 miljardia euroa***, josta lyhytaikaisten velkojen pääomien määrä saa olla enintään 3 miljardia euroa. Sen lisäksi yhtiöllä saa olla valtion vastuulla olevien velkojen pääomalle laskettavia korkoja ja riskien suojaamiseksi tarpeellinen määrä velkoihin liittyviä korontaihto- ja valuutanvaihtosopimuksia ja muita vastaavia suojausjärjestelyjä.***

Lisäksi TEM huomioi, että 6 § 4 momenttiin olisi tehtävä tekninen korjaus viittaamalla edellä olevaan 2 momenttiin. Tämä tekninen korjaus johtuu siitä, että aiempi 6 §:n 1 momentti jaettiin 1 ja 2 momenteiksi.

Ehdotus 6 § 4 momentti:

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen sitoumusten enimmäismäärään lasketaan sitovien tarjousten ja voimassa olevien sitoumusten vastuut poistaen sitoumusten keskinäiset päällekkäisyydet. Vastuun laskemista varten sopimusvaluutta muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin ilmoittamaa kurssia rahoituksen päätöspäivälle tai ***edellä 2 momentissa tarkoitetun*** velan liikkeeseenlaskupäivälle.

7 § 1 momentti (PeVL kohta 51)

PeVL **kohdan 51** mukaan perustuslakivaliokunnan mielestä vientitakuutehtävien hoitamista voidaan pitää edelleen julkisen hallintotehtävän hoitamisena. Sääntelyä on sen vuoksi välttämätöntä tarkentaa siten, että säädöstasolta ilmenee asianmukaisesti julkisen hallintotehtävän hoitamista koskevat perussäännökset, jollaisina voidaan valiokunnan aiemman lausuntokäytännön mukaan pitää ainakin vientitakuutehtävien järjestämistä ja hoitamista koskevia perussäännöksiä. Tällainen muutos on edellytyksenä 1. lakiehdotuksen käsittelemiselle jäljempänä valiokunnan päätösesityksessä sanotussa järjestyksessä.

TEM toteaa, että hallituksen esityksessä HE 64/2025 vp ja sen 7 §:ssä on ehdotettu säädettäväksi rahoituksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Tämän pykälän sisältöä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että julkisen hallintotehtävän hoitamiseen ja järjestämiseen liittyvää harkintavallan käyttämistä ja rajaamista koskeva sisältö tulisi kirjattua tähän yhteyteen. Uusi ehdotettu sisältö vastaisi tältä osin pitkälti valtion vientitakuulain (422/2001) tällä hetkellä voimassa olevaa 7 §:n mukaista sisältöä, jossa on huomioitu asianmukaisella tavalla PeV:n nyt edellyttämät perussäännökset. Vientitakuulain 7 §: stä ei ole huomioitu kohtaa 1 vientitakuita koskevat Suomea sitovat kansainväliset säännökset ja määräykset koska käytännössä tämä tarkoittaa OECD vientiluottosopimusta, joka on vuonna 2011 saatettu EU- asetuksella voimaan, jolloin se on suoraan sovellettavaa oikeutta.

TEM katsoo perustuslakivaliokunnan **kohdan 51** mukaisesti tarpeelliseksi tarkentaa 7§ 1 momentin viimeistä virkettä huomioimaan, mitä yhtiön harkintavaltaa rajaavia tekijöitä tulee huomioida harkittaessa ja myönnettäessä julkisen hallintotehtävän mukaista vientitakuuta. Kyseessä on tarkennus ja parannus ja samalla virke huomioi, että vientitakuuta harkittaessa ja myönnettäessä tulee myös huomioida 7 § 1 momentin rahoituksen myöntämisen edellytykset sekä 8 §:n suomalaisen intressin vaatimukset.

TEM tarkentaa vastinettaan talousvaliokunnalle perustelulla, että vaikka yhtiö voi 2 §:n mukaisesti perustaa tytäryhtiöitä, niille ei kuitenkaan voitaisi antaa 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia lakisääteisiä tehtäviä. Suomen Vientiluotto Oy:n (SVL) tehtävät on säädetty 5 §:n 3 momentissa ja pykälää on tarkennettu siten, että todetaan suoraan, ettei SVL myönnä vientitakuita. Käytännössä tämä johtaa siihen, että 23 §, 25 §, 26 §:n 2 momentissa tarkoitetaan yhtiötä ja tytäryhtiö SVL:ää.

Ehdotus 5 §:n 3 momentti (uusi viimeinen virke):

SVL ei myönnä vientitakuita.

TEM huomioi lisäksi, että perustuslakivaliokunta on arvioinut, että ainakin vientitakuiden myöntäminen on julkista hallintotehtävää (kohta 51). Yhtiön ainoa tytäryhtiö Suomen Vientiluotto Oy (SVL) ei myönnä vientitakuita, vaan tytäryhtiön tehtäviin kuuluu vientiluottojen myöntäminen. Vientitakuutehtäviä ei voida myöskään siirtää SVL:lle.

Ehdotus 7 § 1 momentti (viimeiseksi virkkeeksi):

Yhtiö ja SVL voivat myöntää rahoitusta elinkeinotoimintaan ja viennin edistämiseen 1 §:ssä säädetyn toimintansa tarkoituksen mukaisesti. Yhtiön on rahoituksen myöntämisen edellytyksiä arvioidessaan kiinnitettävä erityistä huomiota velallisen maksukykyyn, toiminnan taloudellisiin edellytyksiin ja kehitysmahdollisuuksiin. Rahoituksessa tulee ottaa huomioon 8 §:ssä tarkoitettu suomalainen intressi. ***Erityisesti vientitakuun ehtoja harkittaessa ja vientitakuuta myönnettäessä tulee edellä mainitun lisäksi ottaa huomioon taattavaan hankkeeseen liittyvät elinkeinopoliittiset näkökohdat ja kansainväliset kilpailutekijät sekä ympäristövaikutukset ja muut vaikutukset osana hankkeen kokonaisarviointia.***

15 § 1momentti (PeVL kohdat 9 ja 20, Valtion vastuu – 6 §:n ja 15 §:n suhde)

PeVL on **kohdassa 9** todennut, ottaen huomioon se, että tässä 6 §:n 1 momentin 1. virkkeen ja 15 §:n 1 momentin kokonaisuudessa on valtiosääntöisesti kyse valtion takaus- tai takuuvastuusta, tulee valtion vastuun määrä ilmetä sääntelystä ehdotettua tarkemmin. Talousvaliokunnan on muutettava sääntelyä siten, että lakitekstistä ilmenee yksiselitteisesti yhtiön sitoumuksia koskevan valtuuden ja valtion vastuun välinen suhde. Tällainen muutos on edellytyksenä esityksen käsittelemiselle jäljempänä valiokunnan päätösesityksessä sanotussa järjestyksessä.

PeVL on **kohdassa 20** todennut, ottaen huomioon se, että tässä 6 §:n 1 momentin 2. virkkeen ja 15 §:n 4 momentin kokonaisuudessa on valtiosääntöisesti kyse valtion takaus- tai takuuvastuusta, tulee valtion vastuun määrä ilmetä sääntelystä ehdotettua tarkemmin. Talousvaliokunnan on muutettava sääntelyä siten, että lakitekstistä ilmenee yksiselitteisesti yhtiön sitoumuksia koskevan valtuuden ja valtion vastuun välinen suhde. Tällainen muutos on edellytyksenä esityksen käsittelemiselle jäljempänä valiokunnan päätösesityksessä sanotussa järjestyksessä.

TEM ehdottaa täsmentävänsä ja korjaavansa informatiivisen säännöksen velvoittavaksi 6 §:n 1 ja 2 momenttien enimmäismääriin asti seuraavasti paremmin sitoen yhteen 6 §:n rahoitusvaltuudet ja 15 §:n valtion vastuun valtuuksien enimmäismääriin asti.

Ehdotus 15 §:n 1 momentti (viimeinen virke):

~~***Yhtiön sitoumusten ja varainhankintaa varten ottamien valtion vastuulla olevien velkojen enimmäisvaltuuksista on säädetty 6 §:ssä.***~~

Valtio vastaa yhtiön sitoumuksista ja varainhankintaa varten ottamista veloista 6 §:n enimmäismääriin asti.

15 § 2 momentti (PeVL kohta 40)

PeVL **kohdan 40** mukaan 15 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tietyistä tilanteista, joiden vallitessa valtion talousarviosta siirretään määrärahoja valtiontakuurahastoon tätä tarkoitusta varten. Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että pykäläehdotuksesta ei tarkalleen ottaen ilmene se, että valtiontakuurahastoon määrärahojen siirtämisen edellytyksenä tulee olla se, että tällaisia määrärahoja on varattu talousarviossa tätä tarkoitusta varten. Talousvaliokunnan on perusteltua perustuslain 84 §:stä johtuvista syistä täsmentää sääntelyä tältä osin.

TEM katsoo tarpeelliseksi täsmentää ja korjata vastineessa ehdotettua 15 §:n 2 momentin viimeistä virkettä valtiontakuurahastosta annetun lain (Laki valtiontakuurahastosta (444/1998)) 3 § mukaisesti siten, että pykälässä todetaan selkeästi, että talousarviossa on tarvittaessa varattuna siirrettävä määrä rahaa.

Ehdotus 15 § 2 momentti (viimeinen virke):

~~***[Valtion talousarviossa päätetään määrärahojen siirrosta valtiontakuurahastoon.]***~~

Rahasto saa varansa valtion talousarviossa rahastolle siirrettäväksi osoitettavasta määrärahasta.

Muut huomiot:

20 § 1 momentti

TEM täydentää vastinettaan perustelulla koskien hallinto- ja ohjaus- sekä riskienhallintajärjestelmiä koskevia vaatimuksia seuraavalla virkkeellä ”Valvoja todentaa ja laatii arvion valtioneuvostolle (TEM ja VM) ja yhtiölle siitä, että Finnveralla on riittävä ja luotettava hallinto- ja ohjausjärjestelmä sekä riskienhallinta huomioiden yhtiön toiminnan laajuuden ja monimuotoisuuden.”

21 § 4 momentti (asetuksenantovaltuus)

OM:n näkemyksen mukaan säännöstä tulisi täsmentää siten, että asetuksella säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä seurantalukuja yhtiön tulee käyttää riskiaseman ja vastuukannan keskittymäriskin seurannassa. TEM on esittänyt tarkennuksen 21 §:n 4 momenttiin OM:n huomioiden pohjalta. **Lisäksi TEM esittää muotoilua perusteluiksi** selventämään 21 § 4 momentin asetuksenantovaltuutta.

”***Seurantalukuja käytetään seuraamaan yhtiön riskiasemaa ja ne kuvaavat yhtiön keskeisimpiä riskejä, jotta valvonta saa ajantasaisen ja kattavan tilannekuvan kaikissa olosuhteissa.*** Seurantalukuja ei käytetä yhtiön koko toiminnan riskienhallinnan seurantaan, koska Fivan valvontarooli on rajattu. ***Rahoitusvalvontaan liittyvällä valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä esimerkiksi luottoriskin, korkoriskin ja likviditeetin seurantaa varten käytettävistä seurantaluvuista.***”

Inkalotta Nuotio-Osazee
Hallitusneuvos

LIITTEET TEM HE 64/2025 vp_Taulukko pykälämuutoksista

JAKELU Eduskunnan talousvaliokunta

TIEDOKSI TEM/OHJY